

Verslag: Lezing Molens: "Van billen en kruien" A. van Gool - 11 december '24

Woensdag 11 december heeft de heer Ad van Gool een lezing gehouden over de traditionele windmolen. De lezing ging over korenmolens, maar ook allerlei andere aspecten van molens, zoals spreekwoorden in onze taal, gedichten, spookverhalen en legendes kwamen aan de orde.

De heer van Gool is van huis uit leraar en freelance publicist. Hij schreef meerdere boeken, zoals o.a. "Van Billen en Kruien" Molens uit de Kempen. Zijn opa, vader en broer waren mulder.

Molenaar zijn is een mooi maar zwaar beroep.

Vele aspecten zijn in deze gevarieerde lezing aan de orde gekomen:

- Er zijn vier molentypen: de standaard molen, de grondzeiler, de berg- of beltmolen en de stellingmolen.
- De wieken draaien tegen de richting van de klok in.
- Billen is het aanscherpen van de groeven in de molensteen. Dit is veel werk.
- Als de windrichting verandert moet er gekruid worden. Kruien van de molenkap is het draaien van de kap en wieken naar de wind.

Voorheen waren er ongeveer 10.000 molens. Nu zijn er nog maar 1200 over. Verval, brand, oorlog en een andere manier van malen zijn hiervan de oorzaak.

De patroonheilige is Sint Victor.

Enkele spreekwoorden uit de molenaarswereld zijn: "wie het eerst komt het eerst maalt",
"een klap van de molenwiek hebben gehad".

De molentaal was een manier om mededelingen te doen in een dorp. Afhankelijk van de stand van de wieken werd men van een gebeurtenis op de hoogte gebracht. Bijvoorbeeld de vreugdestand, de korte en lange ruststand, de spoedstand, de feest en rouwstand. In de rouwstand staan de wieken op 5 vóór 12.

De lezing was heel leerzaam. De spreker legde alles goed uit.

